(٢١١)

١- نیازی مصری

اسئله واجوبه

٢- شرح الاسماء الحسنی

بسم الله

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وجميع الانبيا
والمرسلين وبعده اگر بر سؤال ايدرلر ايسه كه تصوفك ابتداسی نه‌در جواب
ديرز كه ايمانك التی اركانی واردر كه ايمان دعاسی ايله ادا اولنور لسان ايله
تقرير دل ايله تصديق ايدر كه تصوفك ابتداسی بودر سؤال ٢ تصوفك
انتهاسی نه‌در جواب بو التی اركانه لسان ايله تقرير دل ايله تصديق ايدرسنكز
جنيدده سؤال اولندقده تصوفك انتهاسی نه‌در جواب ديديلر كه
اولتيدر سؤال ٣ يا عوام ايله صوفيلر بيننده فرق نه‌در جواب عوامك
بو التی اركانه ايمانی تقليديه‌در اما صوفيلرك تحقيقيه‌در علما قطعا كه
استدلالی گبی سؤال ٤ تقليدی نه‌در جواب تقليدی اولدر كه بو ايمانی
بابلسندن يا محلتك امامندن يا علمانك برندن اوگرنمشدر روانيالمشدر
اما بلمزكه بو التی يه ايناملق نچوندر اصل اصول اولدی ونه ايله سبب جنت
عذاب ابدی اولدی بلمز وقاق آراسنده گزركن بر جوهر بولمش كه
نچه‌لر دنيايه پادشاه اولديلر دنيايی اوچدن اوچه ضبط ايتديلر
استديلر ايسه بولديلر اما اول جواهری بولديلر ديه نوره ارشكه

HACI MAHMUD EFENDİ Vakıf Kütüphanesi

Süleymaniye U. Kütüphanesi
Kısmı: Hacı Mahmud Ef.
Yeni Kayıt No: 3237
Eski Kayıt No:

توکسن طوری آلت یاتنده کوبدر که ... یوقدر بر

کیمیا یا بو مشکل بیلمک گرک ... جاهل اولانلر

ایلر اما قدرینی بیلمز ابو بحق صاتارلر قوقو واردر که زیرا حچه صو

حلال ایسه بر ایکم صویه دوکیستورلر **سؤال** ایمان تحقیقی ندر

جواب ایمان تحقیقی اولدر که اول آنی ایکی ... بر بیلمک اصلدن

از آنوب حقیقتنه واصل اوله علم طریقت که دیرلر تقلید کوتره

ایله تحقیق ... آراسنده بر یول وار اول یولی بحه

لر اونی بلمز قطع ایلدی ونیجه لری بلمز اوتوز فرق بلمز قطع

ایلدیلر نیجه لر اول یولدن آزوب هر بری بر سمته کیدوب کیمی جبری

کیمی قدری وکیمی معتزلی کیمی شیعی اولدیلر محصل یتمش اوچ کروه

بو یوله کیره بیلر جمله سی آزوب یولدن طشره کیدوب ایمان تحقیقی

شهرینه واصل اوله مدیلر الا یتمش **اوچنجی** کروه فرقه ناجیه

منصور الحق آنلر که لوب واصل اوله بیلدیلر که **رسول الله صلی علیه**

وسلم حضرتلرینه هر امرده کمال مرتبه اتباعلری سببیله بونلر

بولدیلر که جوهر نقدرینی بیلمشلردر ایمانلری بونده عیان اولمشدر

شو

شمعه ایله کیدرکن کیتسه ایر مشمدر تقلیده در الکن تحقیقی بولمشدر بونلرک

ایمانی تحقیقیه واصل اوله قدرن صکره ایمان تقلیه مرتبه دونوب تطبیق

ومقابله قلدیلر بر برینه اصلا مخالفت بولمدیلر یعنی حقیقتی شریعته وشریعتی

حقیقته تطبیق ایدوب بر برینه موافق بولدیلر شویله که جانلرندن موافقی

حقیقتده حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم بیورمشدر که **من فقد عضوا**

فقد فقد جسدا یعنی اعضاسندن بر عضوی اکسک اولانک بر جسمی

اکسک اولور معلوم اولدیکه شرعی ناقص اولانک حقیقتی ناقص اولور

سؤال بو صوفیلر عقاید وعملیاتده نه مذهبده ندر **جواب** صوفیلرک

اکثریا عقاید اسلامده مذهبلری اهل سنت وجماعتدن شیخ الاسلام

والمسلمین الشیخ ابو منصور ماتریدی مذهبنده درلر اولادی عرب

صوفیلری اکثریا الشیخ ابو الحسن الاشعری مذهبنده درلر

بو ایکی امامک مذهبلری اهل سنت وجماعت مذهبیدر آیرق دکلدر

وعملیاتده مذهبلری مذاهب اربعه دن بریدر هر دیارک خلقنه کوره

مثلا روم ولایتلری عموما حنفی المذهبیدر امام اعظم وامام اکرم

سراج الملة والدین تاج اهل سنت اجمعین بو حنیفه کوفی

حضرتلرینك قرآن عظیم واحادیث نبویه دن اجتهاد ایتدکلری مسائلده
تقلید وجان ایله قبول ایدرلر ومذهبنه تابع اولورلر وعربستان دیارنده
ومصر وحلب وولایتلرنده اغلبی وحرمین شریفین خلقینك اکثری
شافعی المذهبدرلر بونلر امام معظم ومقتدای معظم محمد ابن ادریس الشافعی
حضرتلرینه تقلید ایدرلر وتونس ولایتی باجمله مغرب خلقی عموما اندلس ولایتلری
وعربستانك بعضیلری مالکی المذهبدرلر شیخ الائمه وقدوة اهل السنة
امام مالك حضرتلرینه تقلید ایدرلر اهل بغدادك اغلبی وباجمله عراق دیارلری
وعربستانك بعضی خصوصاً حرمینك بعضیسی حنبلی المذهبدرلر
فتوی وتقویده مکمل وزهد وورعده اکمل امام احمد حنبلی حضرتلرینه تقلید ایدرلر
بو درت ائمه نك مذهبنه اهل سنت والجماعت مذهبی دیرلر بونلرك بربرینه
اختلافی فرعده در یعنی مسائلنده در جمله سنده دکلدر اما اصل اعتقاده
دردیسی حقی برمذهبدر حضرت پیغمبر علیه الصلوة والسلام
هوکه فرقه ناجیه حقیه آد ویردی اشته صوفیلرك متعبدیلرك ومتشرعیلرك مذهبی
بر اهل سنت والجماعت مذهبیدر غیری دکلدر وبو صوفیلرك اعتقادی
حقی بودرکه برکیمسه اهل الله اولسه هر نه قدر کرامت اولورسه ده بواملرك

انلاوننك

انلاوننك بر مرتبه بی یوله فرقینده قالدی اصحاب کشفین مرتبه سین
بولمق حقی بویله اعتقاد ایدرلرکه ولی بر مرتبه وارندکه اول مرتبه ده بواملردن
احتیاجی کسله یعنی بونلردن بربرینه تقلید ایتمکدن خلاص اوله احتیاجی
اولمیه سؤال ٧ بایزید ییه نه مذهبندنسن دیدیلرکه الله مذهبندهیم
دیدوکی نه در جواب بودرکه بو مذهبلرك هر بریسی الله مذهبیدر امام اعظم
مذهبی یا شافعی مذهبی یا مالکی مذهبی یا حنبلی مذهبی دیملك مجازدر
حقیقتده بو یوللرك جملهسی الله تعالینك یولیدر بایزید حقیقت ایله جواب
ویرمشدر یوخسه بن بو مذهبلردن دکلم دیمك دکلدر سؤال ٨
بو صوفیلرك اکثری قصایدلرنده یعنی سوزلرنده کوریلور زولشده بزکه
اول سوزلردن بو نمتناسخی مذهب اولمق لازم کلنور مثلا دیرلرکه بن کاه جبولت
اولورم کاه یغمور کاه نبات اولورم کاه حیوان کاه انسان وبونلرك اعتقادلی
نیجه شیعیلر ایشده بیز بو نمتناسخه در دونه دیمکدر جواب قرنداش حضرت
پیغمبر علیه السلام بیورمشدرکه بنم امتم آخر زمانده اون بلوك حشر اولور
کیمی میمون کیمی خنزیر کیمی حقی غیری صورتده قالنون افواجا ایتنده
تفسیرنده قاضی بیضاوی بیان ایتمشدر واول حیوانلرك صورتنده

کبر منك سببی بو در و نیله که جمله دنیاده اول حیوانلکو قتجیسی ایله خولتو

وصفتی ایله صفتلنه یعنی یوم آخرتده اول صفته کیره جکی بیورد دیلر مثلا

میمون صفتی قوجی و غیبتده روحنزیرك صفتی حرام یمکدر شهدی بر کشینك

عادتی غیبت اوله اولکسه ینك نه قدر صورتی انسان ایسه سیرتی

الجروسی میمون اولمشدر گرچه کورنمز تنکی اولدیغی کندو وی اول صورتله

بولور و محشرده اول صورتله کلور العیاذ بالله ملکی کیم توبه ایده اول

صفتدن قبل الموت خلاص اوله وحی سلطان کونین علیه السلام

بیورردیلر که **النوم اخو الموت** یعنی اویخو اولمك قرنداشیدر

یعنی بر کشی اولدوغی کبی نه حال او له چق ایسه ایخوده حی کندو وی

اول حالده کورر اکر محاسبه اهلی ایسه **حاسبوا قبل ان تحاسبوا**

دنیلدوکی بو محاسبه درکه هر زمان کندو وی محاسبه ایده کورور سنکه

واقعکده دلکوکورد کسه کند وصفتکدر آنی محکا حق تعالی کوستردیکی

رمزدر که هیله صفتکدن خلاص اولمغه چالش ایله دیمکدر اکر میمون

کورر سن قوجیلغی و غیبتیکی ترك ایله دیمکدر رمزدر خنزیر حرام

یمکی ترك ایله دیمکدر رمزدر اعلمزدن اول آن اولك دیمکله یوم محاسبه

رمزدر امیدی بر کسنه بر کامل مرشددن بیعت ایله محاسبه اهلی

اولور و عالمده هر نه وار ایسه جمله سینی کورور و کچرا بو اکر باره مرز اعتبار ایلر

صفتلرینی کورمکه باشلر و شیخك تعیین ایلدیکی اسم اللهله اول صفتلری

محو ایدر تا شول مرتبه یه وارر که اکثریا کوردیکی انسان کامل اولور

اولیا و انبیا کبی اکثریا واقعه سنده بولنه‌ی کورر و سیر سنی

انسان کامل سیرنی بولدیغنه اشارتدر بو بلکمنه طریق تکمیلده نفکم

دلیه اولور که بن کاه نبات اولورم کاه حیوان کاه انسان و بونك امثالی

عالمده هر نه وار ایسه بن اویم دیسه اولور آخر موجودات انساندر

انسان مرتبه سن که بولدی جمله یه جامع اولدی بو سوزلرم لایق اولدی

حاصل کلام بن جمله یه جامع اولدم دیمکدر **سؤال** بوندنك و سیزوك

مذهبیکزده حق و شنیخه بیان ایدیور **جواب** بشاوریز که بو عالم بزه

اولور آخرتده اولور آنده برلر که دنیاده اولور **مثلا** درلر که بو حیواندن

بر نیك صفتی ایله بر کسنه صفتلنسه اولدیکی کبی آنك روحی اول صفتله

بر حیوانه انسنك قرینه اته قان ایلمز الکه کیرر دنیاده ظهور

ایدر مذهب بو که حیوانلرك اکثری بونلردر صفتله اولان انسانلردر که

بو صورتده ظهور ایتمشلر ماشته تناسخی بونلردر بونلرك ایچاندن
نصیبی بو قدر بونلرك حقنده السید عمر الفارض حضرتلری بیور
مشدر ممن كان بالنسخ فالمسخ لایق به ابرا وكن
مایراه بمعزل یعنی هر كیمكه تناسخ مذهبنده در آنك لایقی
مسخ اولمقدر یعنی آنك كبی كمسنه نك لایقی اودر كه صورتی
مسخ اوله ای قرنداش سن اندن ایراغ اول واندن عزلت
ایله بتمش ایكی مذهب باطله نك الچیننده بونلردن ازغنی
بو قدر اعاذنا الله وایاكم عن نسخ السیرة فی الدنیا والآخرة
سؤال بونلر شرعده حرام اولان اشیانك بعضیلرینك
حلنه ذاهب اولمشلر كبی كلور زیرا مدح ایدرلر مثلا شرابی
وقدحی وبدن محبوبی ویكاغنی وحالنی مدح ایدرلر ویوزنده اولان
خطلری قرآنه تشبیه ایدرلر بونلر نه در جواب بو صوفیلر
طائفه سی ایمان تقلیدن ایمان تحقیقه سفر ایتدكلری كبی جمیع
اشیانك ظاهرندن باطننه وصورتندن معناسنه سفر ایتمشلردر
جواهر اشیانی كماهی كورمشلر وبلمشلردر انكچون اكثر سوزلری عالم معنادر

مثلا شرابدن مرادلری معرفة الله در كه نتیجه سی محبت الله
در شرابك نتیجه سی عشقدر عشقده محبت بر معنایه در میخانه دن
مرادلری مرشد كاملك كوكلیدر كه محبت الله خزینه سیدر
كلمانك خرقی مست ولا یعقل اولوردی محبوبدن مراد مرشد كاملدر
زیرا المحبوبی كوردكده كوكل میل ایتدیكی كبی تناسب اعضاسی
هر بر نقشی بر لو برنده بولدیغی اچون كوكل محبت ایدر ایدی
سالكه مرشد كاملك درونده كی معارف الهیه یوز كوستروب
اول معرفتله اشیایی كورمكه باشلیوب مرشدك هر سوزنی
وهر شیئنی ودهر صفات باطنه سنی ومعارف الهیه سنی بیلوب
الكلمغه باشلدیغی كبی كوزنه اول مرشد اول محبوب صورتنده
بیك مرتبه سوكلی كورینور زیرا اول محبوب حقندر بو محبوب
جانندر زلفدن مراد مرشدك طالبدن یكا تنزل بیور
كلمات حالدن سویلیه بكیدر خالدن مرشدك استغنا عالمده كاهی
مستغرق بحر وصل ذات اولدیغیدر كه اول وقتده كوكل ارشاددن
مستغنی اولوردیكا قدن مراد كاهی طالبه كورندیكی زمان طالبك

٢٣

کوکلندن الکی جهان فکری سلب ایدوب بلکه کندو وجودنی یادی
قلمدی دیمکی حالیده یورنده اولان حظلری قرآنه تشبیه مراد اولدرکه
یوزدن مراد مرشدک کوکلی یوزیدر قراندن مراد اخلاق الرحمانیه در
تخلقوا باخلاق حاصل ایتمشدر دیمک استر **سؤال** بونلر اللهی
کوردرز دیرلر بو دنیاده رسول اللهدن غیریه ممکنمیدر **جواب** ممکن دکلدر
بونلر اللهی کورورز دیدکلری بز اللهی بیلورز و آثار قدرتنی کورورز
دیمکدر یوخسه کنه ذات باری کورلمکدن منزهدر **لا تدرکه الابصار**
وهو یدرک الابصار حضرت پیغمبر علیه الصلوة والسلام
بیوردیلر اعبد الله کانک تراه فان لم تکن تراه فانه یراک یعنی
الله عبادت ایدون اللهی کورر کبی اگر سن آنی کورمز سک او سنی کورر
دیدی بو وجهله عبادت احسان مرتبه سیدر بونلرک بو سوزلری
بز اللهه قوللغمزی احسان مرتبه سنده ایدیک اولور حضرت علی
بیوردرکه **لو کشف الغطاء ما ازددت یقینا** یعنی بن اللهی شویله
بلدکه واکلدکه اگر کوزمدن پرده قالقایدی و بن آنی کوره ایدم
ایمانم بلدیکم کبی کوردرم و آکلادیغم کبی بولوردم بلدیکمک و آکلادیغمک

6

خلافی ظهور ایتمز ایدی بو سوزدن دنیاده کورلمدیکی آکلاندی بو کلامک
صاحبی صو حضرت علیدر کرم الله وجهه او بویله دیمک عزیز نیه اولمق
لازم فهم ایله **سؤال ١٢** بو سوزلر یلان اولمازمی شیئک آثارینی کورمک
کندینی کورمک اولورمی **الجواب** بر کسنه کونشک ضیاسنی کوردکده بن
کونشی کوردم دیسه جائزدر مع هذا کونش کورنمشدر و بر شالی حق ایله
بر آیینه الورسک الکنده بر صورت کوررسن و یوزمی کوردم دیرسن
کوردکین کندو یوزکدر دکل ایدیلکن بیلورکن بو نهی یلان دکلدر
سؤال ١٣ چونکه آثار قدرتی کورمک آنی کورمک اولورسه بو شیخ
هر کسنه کوردر بونلر چوق بیز کورورز دیرلر بغیر یدک سلب ایدرلر **جواب**
شونلرکه کورد دیلر اما نه ایدوکین بلمدیلر آنلر کوردیلر زیرا کورمک بلمک دکلدر
بیلمین کسنه کورمدی **مثلا** بر کسنه هر زمان حلوا یسه اما نه ایدوکی حلوا
ایدوکین کسنه دن اوکرنمامش اوله ویکه آکا دیمامش اوله
پس بر محل حلواجی ایل مدح ایتدیکچه یورر کندن آنی حسرت آتشی
بن آه حلواجی قنده بولورم هیچ دردونی تقدیمی کیده **سؤال ١٤**
بو صوفیلرک بعضیه ی بزنه جهندن قورقارز و نه جنتنا استریز در

بو سوز کفردر **جواب** اول سوزن کفر اولدیغی جهنمدن قورقیوب .
وجنتی بکلمکدن بونندن اولورسه در بونلرک ایسه مرادلری اولدکلدر
بلکه مرادلری اولدرکه یارب حق بزه‌ی چونکه یوقدن وار ایلیوب کتوردن
کندیکه عابد اولور بر فائده ایچون دکلدر **پس** ایدی بزه لایق اولانلر
حکا قوللقونی کندومزه عابد اولور سبب ایچون ایتمیه‌وز بلکه انجق سنک
رضا شریفک ایچون ایده‌وز بزم سنکله بیع شرامز یوقدر جنت
ایچون یا غیری ایچون ایده‌وز اکرچه سن **ان الله اشتری من**
المؤمنین انفسهم واموالهم بان لهم الجنة بیوردک
اوسنک خاص قوللرک ایله بیوردن بر معامله‌ نزولیه کدرکم الطاف
مالا یهایلی وکمال رحمتی غایلی آنلره بو بیوردن بر اظهاردر یوخسه
فاش اسن بیع شرادن منزه‌یمک وبز عبادتی خالصاً مخلصاً
سنکیچون ایدرز اکر آنلری جنت وجهنم اولمسه‌یدی بزم لایقمز
عبادتندر جنته قویلق وچیقرمق سکا مفوض بر امردر هر نیجه
دیلرسک اویله ایدرسک جنته قورسک اوسنک فضلکدندر
عبادتمزدن دکلدر جهنمه قورسک عدلکدندر فاش ظلم دکلدر

فلا

ظلم غیرینک ملکنده فضولی تصرف ایله‌ملکدر جمله سنکدر اویله
اولسه کیف ماشا تصرف ایلرسک اولماز اشته صوفیلرک
او سوزدن مرادلری بودر غیری دکلدر **سؤال ١٥** سن دیمشدک که
شریعت ایله حقیقت بربرینه اصلا مخالف دکلدر حقیقتده شریعته
مخالف اعتقاد ایدیلجک برشیئ یوقدر دیمشدک یا بو کلرک
ارهسنده بر کیزلو سوزلری وارکه آنی اهل شرعدن صقلارلر مخالف
اولمسه ستر ایدرلرمیدی **جواب** ستر ایتدکلری شیئ مخالف اولدیغندن
دکلدر بلکه عقول ناسه مخالف اولدیغندندر دقیقدر هر کس اکلیه‌مز
انکیچون پیغمبریمز صلی الله علیه وسلم حضرتلری **کلموا الناس**
علی قدر عقولهم بیوردی زیرا هر سوزی هرکسه سویلیه‌لک
بعضیسنی بعض خلق اکلیه‌مز غلطه دوشر صوفیلرک آنی صقلدقلری
بو امره امتثال ایچوندر **سؤال ١٦** بر کمسنه صوفیلرک بیلدیکی
علمی بیلمسه شرعک ظاهری ایله عمل ایلسه واکا قناعت ایلسه اول
کمسنه‌نک ایماننده واسلامنده صوفیلردن اکسک بری اولورمی
جواب الماز صوفیلردن دکل انبیالرک ایماننده واسلامنده

اکسک اولماز زیرا ایمان واسلام بر جوهردر که تجزی وتقسیم قبول ایتمز
بوکه ارتق واکسک دینلمز پادشاهله فقیرک کوکلرندن حصه لری
برابر اولدیغی کبی وشاه ایله گدانک جسملری اعضالری برابر
اولدیغی کبی یعنی شاهلر بدننده نقدر اعضاوار ایسه بر گدانکده
اوقدردر اعضاسی اولدیغی کبی ایماندن جمله اولیانک حصه لری
برابردر ارتق اکسک اولماز **سؤال** ١٧ یا بو انسانک کیمی
جواب پیغمبر کیمی ولی کیمی صالح کیمی فاسق یا تفاوت درجات ندر
جمله سی اصل ایمانده برابردر معرفتده برابر دکلدر نتکم شاه ایله
گدا اعضالری برابر اما لباسده ودولتده ومنصبده دکل انسانک
انسانلغی ایسه معرفت لباسنده ودولتنده در نتکم پادشاهک
پادشاهلغی بدنی ایله دکلدر مرتبه سیله درکه دولتی ومنصبی در

تمت بعون الله

رساله الشیخ مصری افندی الخلوتی النیازی

لا اله الا الله معنای اول یعنی عباده لایق الله دن غیری یوقدر
معنای ثانی یعنی هر کوکلده مقصود اولدر آندن غیری مقصود یوقدر

هر نه قدر اول کوکل مقصودی غیری اعتقاد ایدرسه معنای ثالث
یعنی اندن غیری موجود یوقدر یعنی هر موجودک حقیقتی اولدر آنلری
اعتبار یله غیری وهم ولنور ایسه ایدی عارفه لازم درکه کوکلنده
حقک غیری موجود واردر توهمنی نفی ایده هر موجود ظاهر او باطن حقک
ایدولکن اثبات ایده تا که توحید تام اولا بالکلیه دل ایله توحید عوامیدر
مقبولیتی بنه عوام آکه سنده در امای عارفه اصل نفی لازم اولان
کندو وجودلر اثبات لازم اولان حق وجودیدر که سنده وجمله رتیب
دین اولدر **الله** الله سبحانه وتعالی اسملرندن بر اسمدر که جمله
دلالت ایدر بوندن غیری اسملر الحق هر بری بشقه بشقه معنایه
دلالت ایدر **مثلا** رحمن رحیمه رحیم غفوره غفور شکوره دلالت
ایتمز اما لفظة الله جمیع اسماء الالهیه یه دلالت ایدر یانکوزن بوکه اسم ذات
مجتمع جمیع صفات دینور ایمدی الله اولالله در که یالکز کوکلده ور بررلر
یا صاغنده ویا صولنده ویا اوکنده ویا اردیده اسملک جهتلدر بلکه جهات
ستهده اسملک جهتلدر زیرا جهات ست عالم شهادتده در عالم ملکوت
وجبروت ولاهوتده جهات یوقدر جهات الحق عالم شهادتده در مقابله

بونلر کبی بر اوضع دکی مجموعیسنه ایلحون الله موجود آنلک بشقه بریسی اولمدن منزهدر
مثلا زیدک بشقه الله زید دیرلر بشقه آیاغینه کوزینه یا قولاغنه یا قوجقلرینه
وحیالنه ودحمنه محصل کلام اعضالرندن بر عضوینه و یا قواسندن بر قوتنه
دیمزلر که زید شوردره سیدینه یا شوره کسندره دربلکه زید دیسه لر مجموعنی مراد ایدرلر
ایمدی برکسه الله هی بو کمالاتیله یعنی بو وجهله مطالعه ده دوشنمکده
اولسه اول کمسنه بر سعادت بو یله فکری خیرلودر غیر بلمک بر سنه دل ایله
ذکرندن که بو فکر ایله اولمیه جاهللر یوزندن اولان فکر صاحبنی جذبه یه
یتشدرر که جذبة من جذبات الرحمن توازی عمل الثقلین یعنی
الله جذبه لرندن بر جذبه انس و جنک عملنه برابر اولور ایمدی
بو جامعیت حق بولنمز الا که کندنده بولنور زنهار الناسندن شبهه
یعلورم صانوب یوریله زیرا اشیمه وار واری میوه سیدر شیمه دن
مراد میوه اولدیغی کبی وار لقدن مقصود حقدر حقک اسمه
ظهوری انسان کاملدر فافهم ای طالب که بیلورم بر وهم
عارض اولدیکه بو خلقک مجموعی بر اولور ده الله اولنه قالمیاش
خلاف وهم ایدرسن یقینک شویله اولسونکه خلق حق اولماز

٨١٢١

ابد الابدین ثابت نه ازل بولنور نه ابد اولور حقیقتده بر در وحدتدر که بول
نمش جبلا اهل الله عظامک اعتقادی بو یله در زنهار خلقده اصلا وجود
بولمادقلرندن وجودک وار وار حقه اثبات ایدرلر سن ظن ایدرسنکه
خلقه حق دیرلر اوبله صانوب وهمه دوشمه بو بیل کل که الملیه سن والا یا نه
قالورسن زیرا اینم جانم خلق حقی وجودک نحو سن دیمشلر در وجود الله کدر
سن حقک صورسن نهایتده وجود حق خلق صورتنده کورندی خلق اوبله
ظن ایتدیلر وجود خلق اولدحق ظهوره کلمک استدیکنده مناسب
بر وجود بولمادیکه آنکله بو عالمده ظهور ایده حق سبحانه و تعالی
غیرت ایدوب کندی وجودک که عاریت کیدروب اظهار ایلدی بو
عاریتی صاحبنه طلبشر اف بو وجدن خلاص اولدی ملقک صاحب عذا
کن فتار اولدی **العلی** علودن دیر یوکسک معناسنه مطلق الله یه مخصوصدر
اما خلقه کوره درجه سی اقرانندن یوکسک اولنه علی دیرلر بو معنا ایسه
جمیع مخلوقه سرایت ایتمشدر زیرا جمیع اشیانک هر برنده بر کمال
واردر که آخرده یوقدر اول شیئی اول کمال ایله غیریدن درجه عالیه در
مثلا انسان جمله خلقدن عالیدر جامع کمالات اولدیغی حیثیتدندر

اما بر ملکسر اندن عالیدر شول جهتدن که ملکسر اوجاز انسان اوجامز درجه
بر کمال اولورکه انسان کاملدن اولماز ایدی مثلا جمیع شیئه سرایت ایتمشدر
شویلکه هیچ بر شیئ یوقدر که اندن حصه اولمیه یعنی هرسی لکندن خصوص
بر کمالی واردر که اول شیئ اول کمالده غیریلردن عالیدر اول شیئک
وجوده کلمه سنه سبب اول کمالیدر حقک اول یوزدن بلمنسی اول کمالیله
در ایدی عارف هر شیئده اول کمال اراینوب بوله قلرندندر که بر شیئه
حقارت نظریله باقمز پیغمبرمز صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری صحابه ایله
کیدرکن بر قوقمش طلبه لاشه سن کوروب جمله سی قوقوسنه تحمل ایدمیوب
بورنلرنی طوتارق کچدکده حضرت علیه الصلوة والسلام نه کوزل
دیشلری واردر دیوب کمالنه باقوب نقصاننه باقمدیلر رمز
ایتدی ایدی هر شیئک کمالنه نظر ایتمک مرتبه سنی بولان
کمسنه درجه عالیه یه یتشمش اولور وهم حی حق العلی اسمیله
ذکر اولنمش اولورکه او مقوله اولسون زیرا بونلر عارفک
اوکنده شیئ بوزدر بو معنایه جاهل اولنلرک ذکر عبادتنده ن
هو عبارتندر شول سترغیبدنکه اصلا شهودی ممکن اولمیه اما جمیع

موجودات انکله ظهور بولمشدر اول شول حلبه کبی اول حلبه نک ایدی
صکره شجر اولدی اگر اول حلبه نک اولمیا ایدی شجر اولمازدی شجرک
هر برینه سرایت ایتمشدر تکه کورنمز وشجر نشو نما ایده اول حلبه
ایله اولوریله بر کز پیرا قلنوب چچک ومیوه لندیکی اول سر ایله در میوه
ظاهر اولان حلبه نک اول سر ایله در که بیر ایدی بیک کورندی بیکدن
اون بیک کورندی حلبه بر حلبه در که زاده بر کورینور زاده یوز بیک
کورینور کوزجمله کوردن اول سردر قولقده ایشیدن اول سردر الده او لانه
قوت ایا ایمنه یوروین اول سردر یوزلرده کورینن حسن اول سردر
اول حسنه عاشق اولانده اول سردر کولده کی رائحه طیبه بلبلده کی
افغان ناشناهیته اول سردر آه نه دیله هر نه وار ایسه اول سردر
بو قدر الوان مختلفه ایله ظهور ایتمشدر کنده وجلیه ایچ اولمشدر
کورنمز صفات کندو یه طشره اولمشدر که هب کورینن اودر
ایچ یوزی هو درکه آنه غیب الغیب وابطن البواطن ولمه لا تعین
دیرلر وهویته ساریه حق دیرلر ایدی حقی بو یوزدن مطالعه
هو اسمیله ذکر ایتمکدر که ایسه دلی سالک اولسون

لمرکت آخر سوزلر اولسون القهار قهار اودر که بو ربوبیت دعواسنده
اولنلری قهر ایله هلاک ایده ربوبیت دعواسی اوج دورلو در بری طلبت
ایلدر فرعون و شداد و نمرود جه شقیلرک دعولری کبی بریده بعضیت
ایلدر آنلر تکلم حق دعوی سنده دکلدر ولکن اشلری آکه یکزر
ظالم پادشاهلر و بکلر و جلادلر کبی بری ده تمردلک ایدنلر درکه
بر باشته بن شونی شویله بونی بویله ایده رم دیو حتی شو ایشی
اشلرم ان شاء الله دیمکده تمردلکدر دعوای ربوبیتده در
آنلرک کبیلرین حق تعالی قهر ایدوب مراد اتیدکلری ایشه نصیب اتمز
بو اوج طائفه نک جمله سی مقبول لر در دعوالری مقداری آنی آز
چوغنه چوق نیه مهر برسنه قهر ایلیوق یوز ندندر بلبیت حق تعالی
انتقامن بنه عبدی ایله آلور یلیین علمادنی آنی عبد اتیدی صنور
ایدی بو قهردن هیچ کمسنه خالی دکلدر مهرنه وقتنک که گشتی گیتدی تعالی
نفسنده یا غیرینده بو صفت قهری مشاهده ایله ادراک حق
جل و علایه قهار اسمیله ذاکر اولمش اولور گرک الیه وی اساست
اولسون الحی حیوة بر صفتدر که صاحبک عالم و مدرک

اولمسنی

11

اولمسنی ایجاب ایدر چونکه براسمی گوردک که الله تعالی اسمیدن بر اسمدر
بیلدک که الله تعالی جمیع اشیایه علمی محیطدر زیرا ذاتندن نجه مطلق
الیه مهر بر صفتده اویله مطلقدر ایمدی موجوداتدن برشی یوقدر که
حق آنی گونهیله بلمیه و موجوداتدن بر موجود یوقدر که اول حقی بلمیه
نتکم بیورمشدر وان من شیء الا یسبح بحمده ولکن لا تفقهون
تسبیحهم زیرا اشیدنکه جمیع خلق حق بلمک ایچون خلق اولنمشدر
اگر بو مخلوقاتدن بر ذره یا برشئ حقی بلمسه ایدی اول خلق اولنمز
ایدی چونکه گوردک که خلق اولنمشدر بلدک که حق عالملدر اگرچه حقی
بلمزسه زیرا خلق نه ایدیکین بلمز چوقدر اما حقی بلمز یوقدر
ولاکن حقی بیلور ایدیکین بیلمز چوقدر ایمدی اشیادن
مهرنه یه بقسک آنده حقی بلکه بر عالم دار ایدیکین مشاهده
و مطالعه ایتسک حقی الحی اسمیله ذاکر اولمش اولورسک
دلک ساکت ایسه حق العظیم عظمت اولولق معناسنه در
مطلق عظمت الله تعالییه مخصوص بر صفتدر زیرا الوهیت
صفتلرندندر الوهیت الله مخصوصدر خلقه بوندن مصالحق

یوقدر که هر شیده حقک عظمتنی مشاهده و مطالعه ایده تا که العظیم
اسمنی ذاکر اولمش اوله هر شیده حقی مشاهده و مطالعه نیجه اولور دیرسک
بیلکه حق تعالی‌نک هر صفتنی بولمغه یول بو مخلوقدر امدی اسم عظیمه مظهر
اولان عظیمدر عرشک عظمتندن بلدیلرکه الله تعالی عظیمدر ای قرنداش
بوقی بلدک بیلکه هر نقدر موجودات وارایسه هر برسی بشقه بشقه بر عرش
و کورسی دیدیلر قات کوکدر جمله‌دن ادنی اولان مخلوق که ذرّه‌در اول ذرّه‌نک
ظاهری ذرّه‌در اما باطنی عرش معظمدر جمیع مخلوقات آنک باطننده واردر
حق تعالی‌نک سن بیلدیک عرشه توجهی نیجه ایسه اول ذرّه‌یه
دخی کورمزمیسن انسانک یورکنده سیاهجه نقطه‌نک ایچنده یکی
صحرانک عظمتنی که هر کوشه‌سنده عرشک و شمسک و ماهک
و نجومک وجودی بیلورمز هر موجودک باطنی اویله‌در بعضیسنده
بالفعل کلمشدر و بعضیسنده بالقوه‌در فالمشدر انسانک
جمله‌مز مقبول اولدیغی بالفعل کلدیکیچوندر یوخسه غیریلر بو عظمت
اولمدیغندن دکلدر امدی هر موجود اللهی بیکو تسبیح و تهلیل
اوله‌رق مثال اولان کوکل ایله‌در یوخسه ذرّه‌نک نه حدی واردر

اللهی بلمک واللهک عظمتنی بیلمک بنه اللهدر فافهم حتی تعلم بو مطالعه‌یه
قادر اولسک العظیم اسمنه لایق اولورسک و الا الحق عبارتدر سؤل
وجود حقیقی دنلمه آنکه هر کز زوال ایرمیه و دائما ثابت اوله حوادث ایلدی موجودات تلف
هر برینک بقاسی یوقدر واردرکه اول شینک وجود خلقیسی آنجه قائمدر
بقاسی یوقدر دینور کل شیء هالک الا وجهه آنکه اشارتدر امدی
بصیرت ایله بقبلک جمیع اشیایی کورورسک بر یوزنی دائم دربوزنی
تبدل و تغیر بولمده مثلا انسانک و حیوانک بلده برکره حکما قولنجه
ایشدن و ادکندن دسکرندن و طرندن و درسیندن محصل جمیع
اعضاسندن بر عضو قالمازیکیمنور زیرا هر عداکه اولکی غدادن
حاصل اولان وجود فانی اولور صکره که آنک بر ینده وجود یغلر
بو حال اوزرنده فانی اولوب موجود اولمقده در اول وجود باقی سبیل اگرچه
بل هم فی لبس من خلق جدید فحواسی اوزره هر نفسده یکی
یکی وجود تحصیلده درلکن بو اطبا قولنجه در برحکمی مثلا برکمسنه فرق یاشنده
اولسه فرق کره اول کمسنه دکشلمش دیمک اولور اما بینه اول آدم دیرکه
بنه بن اولکی کوردیکک کمسنه‌یم امدی اولدن اولنزمانه دکین دورن

بو حقیقتی بوزیدر اول بوزنی اولدکه نطقکزده باقی قالور اول کشیلنته
بوز خلقتی بوزیدر خلقتی بوزنی صوکیما قمقده در حقیقتی بوزنی شول حرف
کبیدرکه صواکجنده آقر کندی آقمز ایدی صویه کیروب کوزدکی حرفه طوتار
ایسک قورتولوریسک صویه طوتار ایسک کوزک قرارور صویه نقبولورسن
کوزک کوزک آچ بو مطالعه دن آیرلمه حقی الحق اسمیله ذکر ایتمیش
اوله سن فنا فعل ایسک لرکسه دلک ذکره مشغول اولسون
الواحد ذات حقدن عبارتدر جمیع اسما و صفاتی بوله شول میشیتله
که اول کثرت اسما و صفات وحدت ذاته مانع و منافی اولمیه **مثلا**
دیرسنکه پادشاه عسکریله بغدادی المش بورده عسکر ذکر ایتدیک
پادشاهک پادشاهلغنه و عسکر بغدادی آنک امر و حکمیله آلدیغنه
مانع و منافی اولماز بولکه تمثیل الحق پادشاه مخصوص دکلدر
هر شیدن بوکه مثار ممکندر **ببیت** ففی کل شیء له آیة تدل علی انه
واحد **مثلا** شو یازوجی بز الدمزله یازدق دیرسک واحد شیدر رحمی
الله تعالینک رحمتی و غضبی و مغفرتی و انتقامی واحد شیدر
اعوذ برضاك من سخطك دیمک واحد شیدر **ایدی** حقی بو کمالاتله

مطالعه و مشاهده الواحد اسمنی ذکر و ذکر الیه لسانکت اولسون
القیوم قیوم اولدرکه کندی ذاتک قوامی یعنی ثبوتی بالذات اوله غیری ایله
اولمیه ایدی مطلق الکرچه حقدن غیری یوقدر ولکن موجوداتدن موجود
یوقدرکه بو صفتدن آنده برحصه اولمیه حقک هر بر صفتندن
جمیع اشیاده بر حصه بولنمق لازمدر زیرا حق جمیع کمالاتی
هر بر ذرده کوسترمشدر عرش عظیمه تجلیسی نیجه ایسه بر ذریه
اویله در لکن کیمنده بالفعل کیمنده بالقوه در **ببیت** اراودرکه تحقیق
آله بیله بو جنسه عالم نسیم ایله طولودر عالم آکینه هر نه وار ایسه
کوررسنکه البته بر وجودی و بر صفتی وارکه اول شیئی انکله بیلورسن
یا رصاری یا قزل یا کوک یا آخر رنکلردن بریسی ایله سایر صفتلردن
ماعدا کورایدی که اول صفت اول وجود ایله نیجه قائم اولمشدر
ایدی جمیع اشیاده قیومیت حقی مشاهده و مطالعه ایدن
کمسنه حقی بو اسم ذکر ایتمش اولور اکر دلی ساکت ایسه **الصمد**
صمد اولدرکه جمیع حاجتمرک توجهی آکه اوله ایدی صمدیت
مطلق حقک اولدیغندن در موجوداتدن بر موجود یوقدرکه

آنده بو صفتدن بر حصه اولمیه زیرا جمله برادرلردن حقك وجهی نامیدر
نه ذره قدر قصوری واردر ونه شمه قدر زیاده‌سی واردر امدی جمیع
اشیا بر برینه محتاجدر اعلی ادنایه ادنا اعلی‌یه جمله‌نك اعلیسی پیغمبرلردر
جمیع خلق حقی بیلمکه آنلره محتاجدر جمله‌دن ادنی دنیادر آنلرك
تجه‌لری قوت لایموت مقدارنی تحصیل ایتمك ایچون کندین اجرته
ویردی تا که بیله‌لرکه جمیع اشیانك بر یوزی حقه متصلدر احتیاج
ینه اول یوزدن اکا درضریبه اکلدر ودخی برشیئی خور کورمیه‌لر جمیع
یوزدن اللهه حیات ایده‌لر اینما تولوا فثم وجه الله حاصل اولوب
هر شیئه احتیاجی وار ایدیکن بیلوب هر یوزه حقیرلق کوستروب
فقرتامه ایروب فهو الله مرتبه‌سن بولور بو ذوقه ایرن کمسنه
صمد اسمین ذکردر اگرچه دلی کتت ایسه و السلام الاحد
ذات حقدن عبارتدر جمیع اضافات اعتباراتنی اسقاط
وکثرت اسما و صفاتی نفی ایتمك اعتباری ایله مثلا پادشاه
بغدادی المشهور برسك صمکری آنکز سن وشو کتابی بن یازدم
الم یازدی دیرسن بو نلر احدیتیدر حضرت پیغمبرك اعوذ بك منك

دیده بکندره احدیتیدر امدی بو یرلری وکوکلری طاغلری وصحرالری
احدیته عارف اولان نظر ایلیه اصلا کورمز الحق وجود حقدن غیری
آنك نظرنده برشیئ قالمز زیرا یوم تبدل الارض غیر الارض والسموات
وبرزوا لله الواحد القهار آنك نقدی اولمشدر زیرا جمیع دنیا
وآخرت ونیرانی وجنتی کچمشدر حق ایله هو هو اولمشدر وبونك برله
ینه ویرمده والمده وخلقله عاقلانه وعاملانه معامله ایتمکدن خالی
دکلدر عجب سردر الله تعالی میسر ایلیه امدی بو حالده اولان

کمسنه دائم الاحد اسمین ذکر ایدر
کرك ایسه ساکت
کرك ناطق اولسون
تمت
تمت

HACI MAHMUD EFENDİ
BEŞİKTAŞ
Vakıf Kütüphanesi
T.C. SÜLEYMANİYE KÜTÜPHANESİ
Süleymaniye Kütüphanesi
Hacı Mahmud Ef.
3237
Eski